

متن پرسش

با سلام خدمت استاد عزیز: جناب استاد چرا وقتی شبهه ای را حل می کنیم و دلیل قانع کننده جهت دفع شبهه می یابیم و با همان دلیل شبهه دفع می شود، پس از مدتی دوباره همان شبهه آزارمان می دهد، و بیشتر مانند این است که کسی آن شبهه را در گوشمان نجوا می کند و فقط قصدش آزار و اذیت ماست نه گمراه کردن، و خودمان هم بیشتر از اینکه بیهوده و بی دلیل این شبهه در ذهن مان دوباره ظهور کرده و نجوای آن در اختیار ما نیست اذیت می شویم و بیشتر اینکه چرا این شبهه با اینکه با دلیل محکم دفع شده دوباره به سراغمان آمده آدم را اذیت می کند، آیا این از کلیدهای شیطان است تا با حساسیت ما به این شبهه و اذیت شدنمان به واسطه این حساسیت لذت عبادت را به کاممان تلخ کند و ما را مشغول به یک نجوای بیهوده کند؟ راهکار رهایی از این حالت و اینکه اگر شبهه ای دفع شد و دوباره نجوای آن سراغمان آمد چیست؟ آیا باید بعد از حاصل شدن یقین باید به نجوای همان شبهه بی توجهی کرد و حساس نبود و عصبانی و ناراحت نشد تا اثرش کمرنگ شود و از بین برود؟ لطفا بنده را راهنمایی نمایید تا آن راه را در زندگی برای رفع مشکل اینگونه بکار بندم، متشکرم.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: این که انسان دائماً در معرض شبهات باشد و سپس بتواند از آن ها عبور کند، چیز بدی نیست و موجب قوت عقل می شود. پیشنهاد ما دنبال کردنِ مباحث معرفت نفس است. موفق باشید